

Obsah

Úvod	11
1 Vývojové trendy a modernizace ošetrovatelské praxe	13
1.1 Expanzivní rozvoj informací, poznatků a komunikačních technologií	13
1.2 Výuka orientovaná na učební výstupy a kompetence	14
1.3 Hodnocení založené na způsobilosti/kompetencích	15
1.4 Společenská demografická a kulturní rozmanitost, ekonomické a politické změny.	17
1.5 Interdisciplinární přístup a orientace na komunitní péči	17
1.6 Spotřebitelsky orientovaná společnost	19
1.7 Etické a bioetické otázky	19
1.8 Nedostatek sester, pedagogů a pomocného personálu	20
1.9 Rostoucí osobní a profesní odpovědnost	20
1.10 Národní kvalifikační rámec terciárního vzdělávání České republiky a jeho význam	21
2 Základní úkol ošetrovatelství – uspokojování lidských potřeb	23
2.1 Hierarchie potřeb podle A. H. Maslowa	23
2.2 Základní pocity neuspokojených potřeb	25
2.3 Ošetrovatelské problémy – celostní reakce klienta/pacienta	26
2.4 Rozlišení pojmů potřeba, problém, ošetrovatelská diagnóza	28
2.4.1 Pojem potřeba v ošetrovatelství.	28
2.4.2 Pojem ošetrovatelský problém	29
2.4.3 Pojem ošetrovatelská diagnóza	29
2.4.4 Diagnostické uvažování spojené s ošetrovatelským posuzováním	30
3 Ošetrovatelský proces – standard ošetrovatelské praxe	32
3.1 Vznik a vývoj teorie ošetrovatelského procesu	35
3.1.1 Systémovost a funkční gramotnost.	35
3.1.2 Systémovost v ošetrovatelství	36
3.1.3 První použití pojmu ošetrovatelský proces	36
3.1.4 Teorie ošetrovatelského procesu	37

3.2	Teorie a praxe ošetrovatelského procesu	37
3.2.1	Základní znalosti a dovednosti nutné pro poskytování ošetrovatelské péče metodou ošetrovatelského procesu	39
3.2.2	Předpoklady pro realizaci ošetrovatelského procesu v praxi	41
3.2.3	Výhody ošetrovatelského procesu	41
3.2.4	Fáze ošetrovatelského procesu	42
4	Ošetrovatelské posuzování stavu zdraví – assessment.	45
4.1	Zdraví jako potřeba člověka	47
4.2	Vybrané pojmy v oblasti posuzování zdraví	48
4.3	Typy informací a metody jejich získávání	51
4.3.1	Typy informací a údajů	51
4.3.2	Metody získávání informací a údajů	51
4.3.3	Příklady vybraných typů nástrojů k objektivnímu posuzování stavu zdraví	54
5	Model Marjory Gordonové a jeho význam pro moderní ošetrovatelskou praxi	57
5.1	Vznik standardního modelu v ošetrovatelství.	57
5.2	Marjory Gordonová – průkopnice elektronické zdravotnické dokumentace	58
5.3	Marjory Gordonová, nositelka uznání „Žijící legenda“.	60
5.4	Marjory Gordonová na konferencích ACENDIO v Benátkách, Vídni a Paříži	61
6	Funkční typy zdraví – aplikace do výuky a ošetrovatelské praxe.	63
6.1	Funkční typy zdraví – charakteristika struktury	63
6.1.1	Co představují funkční a dysfunkční typy zdraví podle M. Gordonové	64
6.1.2	Výhody standardního rámce pro posuzování zdraví	66
6.1.3	Odlišnost používání termínu „funkční typ“ v ošetrovatelství a v medicíně.	66
6.1.4	Vztah funkčních typů zdraví a nemoci	67
6.1.5	Význam interakce klienta/pacienta a prostředí.	68
6.1.6	Vztah věku a vývojových fází při posuzování stavu zdraví.	69
6.1.7	Vztah funkčních typů zdraví a kultury	69
6.1.8	Posuzování stavu zdraví v ošetrovatelské praxi.	70

6.1.9	Typy posuzování stavu zdraví ve vztahu k přesnosti ošetrovatelské diagnostiky.	71
6.1.10	Význam prvního systematického posouzení stavu zdraví.	71
6.2	Posuzování zdraví dospělého klienta/pacienta	72
6.2.1	Soubor položek (otázek) k posouzení stavu zdraví dospělého klienta/pacienta	72
6.2.2	Obsah (elektronického) formuláře pro ošetrovatelskou anamnézu	82
6.3	Posuzování zdraví kojence/dítěte/mladistvého	85
6.3.1	Soubor položek (otázek) k posouzení stavu zdraví kojence/dítěte (do 7 let)	85
6.4	Posuzování zdraví rodiny	91
6.4.1	Soubor položek (otázek) k posouzení stavu zdraví rodiny.	91
6.5	Posuzování zdraví komunity	97
6.5.1	Soubor položek (otázek) k posouzení stavu zdraví komunity	98
7	Dysfunkční typy zdraví a ošetrovatelská diagnostika	105
7.1	Rozlišení funkčního a dysfunkčního typu zdraví.	105
7.1.1	Zdravotní (ošetrovatelské) problémy.	105
7.1.2	Funkční typ zdraví	106
7.1.3	Dysfunkční typ zdraví.	107
7.1.4	Vztah mezi dysfunkčním, stabilizovaným a zhoršujícím se typem zdraví.	108
7.1.5	Potenciálně dysfunkční typy zdraví	110
7.2	NANDA ošetrovatelské diagnózy dysfunkčních typů zdraví.	112
7.2.1	První použití pojmu a nejstarší definice ošetrovatelské diagnózy	112
7.2.2	Vznik nové terminologie – pojmenování ošetrovatelských problémů	113
7.2.3	Ošetrovatelské diagnózy NANDA International	113
7.2.4	Kategorie – stav ošetrovatelských diagnóz.	114
7.2.5	Určující znaky, rizikové a související faktory	115
7.2.6	Posuzování stavu zdraví u akutních/ život ohrožujících stavů	116
7.2.7	Fáze ošetrovatelské diagnostiky	117

8	Kritické myšlení sester – klíčová kompetence v ošetrovatelství	119
8.1	Charakteristika kritického myšlení.	119
8.1.1	Pojem kritické myšlení.	120
8.1.2	Hlavní charakteristiky kritického myšlení	121
8.1.3	Kritické a kreativní myšlení.	122
8.1.4	Souvislosti mezi kritickým myšlením a efektivitou ošetrovatelského procesu.	125
8.1.5	Ošetrovatelská diagnostika – příklad kritického myšlení	125
8.2	Rozvoj kritického myšlení ve výuce studentů ošetrovatelství.	126
8.2.1	Odlišnost diagnostického procesu v ošetrovatelství.	126
8.2.2	Ošetrovatelská diagnostika jako nedílná součást výuky ošetrovatelského procesu.	128
8.2.3	Význam zkušeností s výukou kritického myšlení	128
8.3	Posuzování dosažené úrovně kritického myšlení v ošetrovatelském procesu	129
8.3.1	Rámcový plán pro posuzování kritického myšlení	129
8.3.2	Příklad kritérií rozšířeného integrovaného plánu pro posuzování kritického myšlení	129
8.3.3	Příprava úkolů a otázek do esejí posuzujících kritické myšlení	132
8.4	Kazuistika – nástroj hodnocení rozvoje kritického myšlení	133
8.4.1	Předpoklady na straně studenta a klienta/pacienta.	134
8.4.2	Studijní pomůcky a materiály.	134
8.4.3	Posuzování učebních výstupů vyučujícím.	135
	Literatura	138
	Seznam zkratk.	143
	Přílohy	144
	Příloha 1	
	Položky 11 oblastí modelu M. Gordonové funkční typy zdraví k posouzení stavu zdraví klienta/pacienta.	144

Příloha 2	
Elektronická šablona – rámec a obsah kazuistiky pro dospělé, děti, rodinu a komunitu147
Příloha 3152
Kazuistika 1152
Kazuistika 2157
Kazuistika 3165
Kazuistika 4170
Příloha 4	
Ošetrovatelské diagnózy 2012–2014 řazené podle domén a tříd taxonomie II176
Příloha 5	
Obrazová příloha187
Rejstřík189
Souhrn/Summary.192